

Podstawy zdrowia środowiskowego

Kierunek: **Zdrowie publiczne**

Rok: I- SPS

Tryb: stacjonarny

opiekun przedmiotu: dr Karolina Kulińska (kulinska@ump.edu.pl)

Wykłady: 20 godzin (10x2 godz.);

Seminaria: 35 godzin (jedenaście spotkań)

Liczba grup: 2

Forma zaliczenia: **zaliczenie ze stopniem**

Tematyka wykładów:

1. Zdrowie środowiskowe – podstawowe pojęcia, cele, zadania, metody. Czynniki ryzyka zdrowotnego w mediach środowiska – podział i charakterystyka; **dr n. med. K. Kulińska**
2. Podstawy toksykologii środowiskowej; definicja i klasyfikacja toksykologiczna ksenobiotyków; modele działania ksenobiotyków; metabolizm ksenobiotyków w żywych organizmach; **dr hab. med. M. Wołuń-Cholewa**
3. Nowoczesne technologie. Szansa czy zagrożenie dla środowiska człowieka. Wpływ promieniowania jonizującego i niejonizującego na zdrowie człowieka; **mgr W. Urban**
4. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego (biologiczne, gazowe, pyłowe, aerozole, smog, promieniowanie); źródła emisji zanieczyszczeń. Zanieczyszczenia powietrza wewnątrz pomieszczeń; **dr hab. med. Jakub Żurawski**
5. Źródła i rodzaje oddziaływań czynników egzogennych na organizm człowieka – cz.1; **prof. M. Kotwicka**
6. Życie w zmieniającym się klimacie; rola ekosystemów leśnych w kształtowaniu zdrowia człowieka; **mgr inż. M. Barciszewska**
7. Sen jako podstawa zdrowia; **dr hab. n. med. M. Żarowski, prof. UMP**
8. Wpływ czynników środowiskowych na płodność człowieka; **prof. P. Jędrzejczak**
9. Epigenetyka - relacje między kodem genetycznym a środowiskiem życia; **mgr W. Urban**
10. Źródła i rodzaje oddziaływań czynników egzogennych na organizm człowieka – cz.2; **prof. M. Kotwicka**

W1 2025-10-16	W2 2025-10-23	W3 2025-10-30	W4 2025-11-06	W5 2025-11-13	W6 2025-11-20	W7 2025-11-27	W8 2025-12-04	W9 2025-12-11	W10 2025-12-18
09:00-10:30	09:00-10:30	09:00-10:30	09:00-10:30	09:00-10:30	09:00-10:30	09:00-10:30	09:00-10:30	08:00-09:30	09:00-10:30
online	online	online	online	online	online	online	online	online	online

Tematyka seminariów:

1. Losy ksenobiotyków w ustroju na wybranych przykładach, cz.1; **dr hab. M. Wołuń-Cholewa**
2. Losy ksenobiotyków w ustroju na wybranych przykładach, cz.2; **dr hab. M. Wołuń-Cholewa**
3. Przewlekły stres – efekty biologiczne; **mgr W. Urban**
4. Środowiskowe uwarunkowania rozwoju alergii; **mgr W. Urban**
5. Woda, a zdrowie człowieka – struktura i właściwości fizyko-chemiczne wody, woda w układach biologicznych, woda pitna, woda i ścieki, zanieczyszczenie wód; **mgr inż. M. Barciszewska**
6. Zanieczyszczenie żywności; **mgr inż. M. Barciszewska**
7. Mikrobiologia środowiskowa. Mikrobiom człowieka, a środowisko biologiczne, cz. 1; **dr M. Jendraszak**
8. Mikrobiologia środowiskowa. Mikrobiom człowieka, a środowisko biologiczne, cz. 2; **dr M. Jendraszak**
9. Epigenetyka; **mgr W. Urban**
10. Cytogenetyczne testy monitorowania mutagenów środowiskowych; **dr K. Kulińska**
11. Wpływ czynników środowiskowych na płodność męską; **prof. M. Kotwicka**

Podstawy zdrowia środowiskowego

Kierunek: **Zdrowie publiczne**

Rok: I- SPS

Tryb: stacjonarny

opiekun przedmiotu: dr Karolina Kulińska (kulinska@ump.edu.pl)

	Grupa 1	Grupa 2
Sem. 1 – cz.1 M. Wołuń-Cholewa	2025-11-04 12:00-14:30 CBM, 1078	2025-11-04 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 2 – cz.2 M. Wołuń-Cholewa	2025-11-18 12:00-14:30 CBM, 1078	2025-11-18 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 3 W. Urban	2025-11-25 12:00-14:30 CBM, 1078	2025-11-25 09:00-11:30 CBM, 10788
Sem. 4 W. Urban	2025-12-02 12:00-14:30 CBM, 1078	2025-12-02 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 5 M. Barciszewska	2025-12-09 12:00-14:30 CBM, 1078	2025-12-09 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 6 M. Barciszewska	2025-12-16 12:00-14:30 CBM, 1078	2025-12-16 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 7 – cz.1 M. Jendraszak	2026-01-13 12:00-14:30 CBM, 1078	2026-01-13 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 8 – cz.2 M. Jendraszak	2026-01-20 12:00-14:30 CBM, 1078	2026-01-20 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 9 W. Urban	2026-01-27 12:00-14:30 CBM, 1078	2026-01-27 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 10 K. Kulińska	2026-02-03 12:00-14:30 CBM, 1078	2026-02-03 09:00-11:30 CBM, 1078
Sem. 11 Prof. Kotwicka	2026-02-10 12:00-13:15 CBM, 1078	2026-02-10 10:15-11:30 CBM, 1078

Zakres materiału do opanowania przed przystąpieniem do seminariów:

Sem. 1 i 2: źródła ksenobiotyków w środowisku oraz ich wpływ na ekspersję genów; metabolizm ksenobiotyków (absorpcja, dystrybucja, biotransformacja, wydalanie); bioremediacja

Sem. 3: definicja stresu, układy biorące udział w reakcji stresowej, przykłady stresorów, „ogólny zespół adaptacyjny” - pojęcie oraz fazy przebiegu zespołu

Sem. 4: definicja alergii oraz mechanizmy powstawania nadwrażliwości, przyczyny alergii

Sem. 5: właściwości fizyko-chemiczne wody; woda jako składnik ciała człowieka

Sem. 6: definicja zanieczyszczenia żywności; podział zanieczyszczeń żywności ze wzgl. na czynniki je wywołujące

Sem. 7 i 8: wiedza podstawowa dotycząca: budowy i rodzajów bakterii, obiegu materii w środowisku, wpływu bakterii na życie człowieka

Sem. 9: definicja epigenetyki, typy modyfikacji epigenetycznych, różnice między epigenetyką a genetyką

Podstawy zdrowia środowiskowego

Kierunek: **Zdrowie publiczne**

Rok: I- SPS

Tryb: stacjonarny

opiekun przedmiotu: dr Karolina Kulińska (kulinska@ump.edu.pl)

Sem. 10: definicja mutagenu; mechanizmy i efekty działania mutagenów fizycznych i chemicznych na strukturę materiału genetycznego człowieka; mutacje - podział i rodzaje

Sem. 11: budowa i funkcje narządów układu rozrodczego męskiego i żeńskiego

Przygotowanie do seminariów będzie sprawdzane przez osoby prowadzące (krótka wejściówka/odpowiedź ustna)

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Siemiński M., Środowiskowe zagrożenia zdrowia, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008
2. Zakrzewski Sigmund F., Podstawy toksykologii środowiska, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Piotrowski JK, Podstawy toksykologii: kompendium dla studentów szkół wyższych : praca zbiorowa / . Poznań, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 2008